

In 1995 werden opnieuw de Noordpolder, de Zuidpolder en de Oostermeent door leden van de vogelwerkgroep geteld op de aanwezigheid van vogels. Omdat dit onderzoek in de Eempolders al 23 jaar loopt wordt het steeds waardevoller. In 1995 werden 119 soorten geteld en in totaal 118208 vogels gezien.

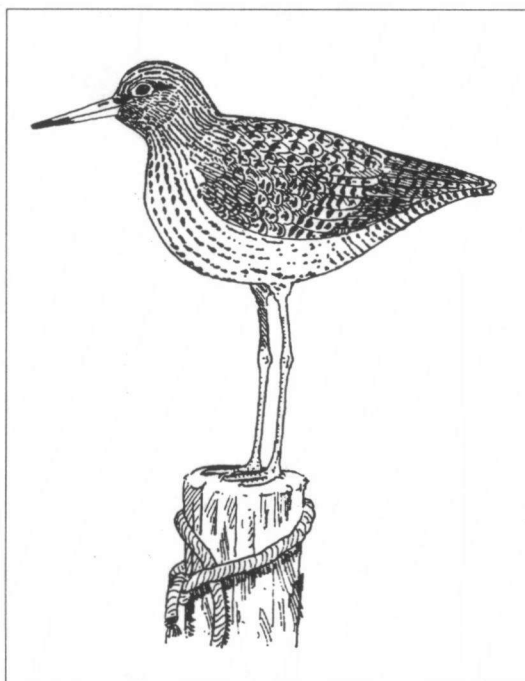
Nico Klippel

Eempoldertellingen in 1995

Het jaar 1995 was een jaar met goed en slecht nieuws betreffende de Eempolders. Om met het goede nieuws te beginnen: Van alle 78 tellingen werden de telgegevens (en snel) ingestuurd! Dit is in jaren niet meer voorgekomen. Dit laat zien dat er nog steeds een grote enthousiaste groep tellers actief is. De groep tellers die in 1994 uit 30 à 32 tellers bestond nam verder toe tot 36. Dit is eveneens een goede ontwikkeling, omdat het deelnemen aan deze tellingen voor velen een goede basis is om actief met andere inventarisaties te gaan meedoen.

Het slechte nieuws: Waar gedacht werd dat de ruilverkaveling uiteindelijk haar beslag had gekregen, bleek in de loop van het jaar dat er plannen waren (en nog zijn) die in een nog verdere opvulling van het gebied voorzien. Door een van de leden van onze vogelwerkgroep werd hiertegen een bezwaarschrift ingediend. Bij de behandeling van dit bezwaarschrift bij de Dienst Ruimte en Groen van de Provincie Utrecht werd door mij ondersteuning verleend namens onze vogelwerkgroep.

Hoe was de situatie bij de vogels, want daar gaat het toch om? Hier volgen de cijfers over 1995. De cijfers tussen haakjes

Tureluur

geven ter vergelijking de cijfers uit 1994.

Het aantal waargenomen soorten van 119 (117) en totaal aantal vogels 118208 (110312) gaf een lichte stijging te zien ten opzichte van 1994. Het totaal aantal soorten van 119 was het saldo van 16 soorten die voor 1995 nieuw waren en 14 soorten die niet meer werden waargenomen.

Het blijkt dat enkele specifieke weidevogels verder achteruit zijn gegaan. Gelukkig was dit niet voor alle specifieke weidevogels het geval. De gewijzigde situatie in de polder, met name de

intensivering van de landbouw enerzijds en de vorming van reservaatgebieden anderzijds, lijken echter tot belangrijke verschuivingen in de waarnemingen te leiden.

Overwogen moet worden, zoals al vorig jaar werd aangekondigd, de gebiedsindeling qua tellingen hierop aan te passen. Dit om de ontwikkelingen beter te kunnen volgen.

Top Tien

Het aandeel van de Top Tien (83,4%) nam ten opzichte van 1994 (83,8%) verder af, waarmee de trend van de laatste jaren zich doorzet. Binnen de top 10 kwamen weer enkele grote verschuivingen voor.

Met name de komst van de smient in deze top is opvallend. Deze soort werd de laatste maanden soms in zeer grote aantallen gezien in en bij de vaart tussen de Oostermeent en de Noordpolder.

Opvallend is ook de sterke toename van de houtduif tot 2953 (1721) na de stijging in 1994. De kleine zwaan gaf gelukkig weer een stijging te zien tot 5651 (3378). Het hoge niveau van 1993 à 8096 werd echter niet bereikt. Toen werden soms groepen van 400 tot 600 tegelijk gezien. Zowel in 1995 als 1994 werden maar weinig juvenielen gezien.

Eempoldertellingen 1994/1995

	1994		1995		Noord		Oost		Zuid	
	Totaal Aantal	Nr	Totaal Aantal	Nr	Aantal	Nr	Aantal	Nr	Aantal	Nr
Spreeuw	29550	1	30147	1	11300	2	6388	1	12459	1
Kievit	24522	2	29884	2	18357	1	3513	2	8014	2
Kokmeeuw	18392	3	14008	3	6279	3	1116	4	6613	3
Kleine zwaan	3378	5	5651	4	4178	4	35	33	1438	6
Grauwe gans	3132	6	5180	5	4161	5	1005	5	14	43
Stormmeeuw	3710	4	3237	6	1466	6	69	25	1702	5
Meerkoet	3089	7	3185	7	987	8	314	10	1884	4
Houtduif	1721	10	2953	8	258	23	1307	3	1388	7
Smient	872	20	2285	9	316	21	777	6	1192	8
Goudplevier	2616	8	2018	10	1256	7	762	7	0	85
Wilde eend	2346	9	1918	11	846	9	306	12	766	10
Knobbelzwaan	1062	15	1680	12	571	11	126	19	983	9
Grutto	1422	12	1449	13	535	12	679	8	235	17
Boerenzwaluw	1371	13	1191	14	444	15	309	11	438	13
Kolgans	1553	11	1130	15	759	10	343	9	28	33
Blauwe reiger	691	21	1106	16	517	13	266	14	323	16
Kauw	948	19	1049	17	331	20	146	17	572	11
Zwarte kraai	1209	14	1017	18	424	17	129	18	464	12
Scholekster	983	17	862	19	286	22	166	16	410	14
Zilvermeeuw	292	26	850	20	434	16	39	32	377	15
Totaal TOP 10	92447		98548		48558		15286		34704	
Totaal	110312		118208		57461		19409		44138	
Aantal soorten		117		119						

Doordat de grauwe gans ook meer en vaker gedurende de zomermaanden werd waargenomen steeg het aantal verder naar 5180 (3132). Bij sommige andere ganzensoorten werden met name in de laatste maanden ook grote aantallen waargenomen en zoals het er nu (eind februari 1996) naar uitziet, komen zowel de rotgans als de brandgans (nieuw in 95!) in 1996 zeker in de Top Tien terecht. De kievit "de vogel van de polders" lijkt ook te zijn toegenomen. Helaas moet echter geconstateerd worden, dat dit uitslui-

tend te danken is aan grotere aantallen tijdens de trek. Gedurende het eigenlijke broedseizoen bleek het aantal waarnemingen tegen te vallen. Ook de kievit lijkt het moeilijk te hebben met de veranderingen. Dit onderstreept het belang van de activiteiten rond de nestbescherming die er door Marc van Houten e.a. worden ontplooid.

Uit de Top Tien verdween de wilde eend met 1918 (2348). Na de toename in 1994 zakte deze

soort onder het niveau van 1993 (2055).

Overige soorten

Belangrijke dalingen werden gezien bij zowel de graspieper naar 800 (1005) als de veldleeuwerik met 581 (958). Dit te meer waar het patroon hetzelfde was als bij de kievit, te weten: weinig waarnemingen tijdens het broedseizoen.

Grutto met 1449 (1422) bleef konstant. Tureluur met 352 (254) nam weer toe en kwam zelfs boven het niveau van 1993 à 324.

Scholekster met 862 (983) liep terug en kwam eveneens onder het niveau van 1993 à 909.

Wulp: 297 (544). In 1993 werden er nog 1088 waargenomen. De soort loopt dus wel drastisch terug. Ook de Regenwulp met 14 exemplaren (49) werd maar zelden waargenomen.

Kemphaan: Het aantal van 74 (70) bleef nagenoeg constant. Zoals al in eerdere jaren opgemerkt, zijn dit helaas alleen nog waarnemingen gedurende de trek.

Gele kwikstaart: Het aantal van 141 (93) geeft weer een doorgaande stijging te zien na het wel zeer lage aantal van 1993 à 54. Gezien de waarnemingsresultaten lijkt het erop dat dit hoge aantal mede bereikt werd door een zeer succesvol broedseizoen.

Oeverwaluw: Met het aantal waarnemingen van 7 (4) wordt bevestigd dat de soort definitief een plaatsje heeft gevonden in het hiervoor gevestigde wandje in de Noordpolder.

Nijlgans: Het aantal à 39 (76) is weer gelijk aan 1993, zodat het erop lijkt dat de soort zich niet verder uitbreidt.

Casarca: Opmerkelijk is een van verschillende zijden bevestigde Incidentele waarneming van een groep van 22 stuks. Het lijkt alsof een "liefhebber" van een eigen kweekje af wilde.

Niet in 1995

De soorten die wel in 1994 werden waargenomen en niet in

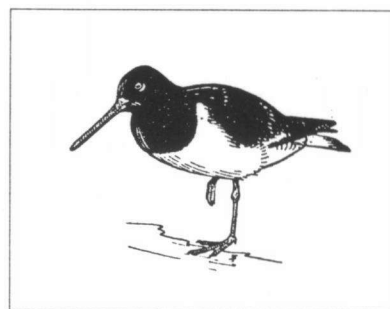
1995, waren (in aflopende volgorde van aantal in 1994):

Kleine strandloper	37
Pijlstaart	28
Dwergstern	20
Zilverplevier	9
Havik	7
Oeverloper	4
Bonte strandloper	4
Waterpieper	4
Purperreiger	2
Visarend	2
Beflijster	1
Grote karekiet	1
Goudhaantje	1
Boomkruiper	1

Nieuw in 1995

De soorten die in 1995 wel en in 1994 niet werden waargenomen, waren (in aflopende volgorde qua aantal):

Brandgans	122
Casarca	37
Frater	35
Gauwe gors	25
Middelste zaagbek	18
Rietgans	11
Kleine plevier	3
Baardmannetje	3
Krooneend	2
Boomvalk	2
Zwarte zeeëend	1
Waterral	1
Kluut	1
Grote bonte specht	1
Grasmus	1
IJsvogel	1

Scholekster

Conclusie

Zoals in alle voorgaande jaren traden er weer bij veel soorten grote fluctuaties op. Per saldo mag er echter geconstateerd worden dat er geen sprake meer lijkt te zijn van een in totaliteit steeds verdere teruggang. De verschuivingen die zich in de loop van de Eempolder-tellingen aftekenden, moesten over het algemeen als negatief worden omschreven. Met de instelling van de reservaatgebieden sinds 1994, lijkt er voor sommige (of andere ?) soorten weer een lichtpuntje te ontstaan. Aangetekend moet wel worden dat het dan niet om broedvogels maar over zomer- of wintervogels lijkt te gaan. Dit is een reden te meer om deze tellingen te blijven doorzetten, aangezien dergelijke ontwikkelingen pas na een groter aantal jaren bevestigd kunnen worden. Hiernaast blijkt het, gezien de groeiende omvang van de groep tellers, dat deze activiteit onze VWG-leden aanspreekt en zo vormt het een goede springplank voor verdere activiteiten.

